

Den första iakttagelse, som i detta sammanhang erbjuder sig, är en i ögonen fallande förändring ifråga om de agerande och dem, mot vilka de brott, som beivras, skall ha förövats. Man kunde i Christiern II:s proklamation iakttaga, hurusom den ende anklagaren i klagoskriften här förvandlade sig till tre. I relationen kvarstår Gustaf Trolle som ensam anklagare, men han för här talan endast för sig själv och Uppsala domkyrka, inte också, som han i klagoskriften gör, för Jacob Ulfsson, Otto av Västerås och mäster Jon — samtliga tre är borteliminerade. Och bortelimineringen stannar inte här. Frånsett att mäster Jon även försvinner ur sammanhanget med anklagelsens framförande, mister han i relationen också den roll av aktör han enligt sententian haft den följande dagen. Det har emellertid även för kanikerna varit nödvändigt ha en man, som denna dag ställde spörsmålet: skyldiga eller inte skyldiga? Och mäster Jon i sententian förvandlas då till en annan mäster Jon, Johannes Bældenak.

Erslev har sökt förena dessa stridiga uppgifter, och de som kommit efter har följt honom. Det faller sig naturligt, menar han, att sententian endast omtalar vad som i juridiskt avseende var avgörande, Gustaf Trolles skriftligt formulerade anklagelse, och det ligger intet underligt i att öronvittnena »särskilt» — även här borde stått »endast» — lagt märke till de muntliga förhandlingarna. Gustaf Trolle skall enligt Erslev först muntligen ha uttalat sig om sina klagomål och sedan skriftligen i något ändrad form låtit inlämna dem. Vad mäster Jon och Jens Bældenak angår, menar han, att inte heller här föreligger oförenliga uppgifter: det kan tänkas, att först den senare, sedan den förre uppträtt. Men förmodligen har, då domstolen konstituerats, säger han, mäster Jon först förelagt målet, därefter biskop Jens, som själv hade säte bland domarna, lett överläggningarna om det kyrkorättsliga spörsmålet¹.

All harmonisering är i historisk vetenskap vansklig. Den för i regel till reallt ohållbara slutsatser. Här är den utesluten.

¹ Erslev, 142, 163.